

INFRARED ART



www.nada.ziljak.hr/n163.mp4

GALERIJA
S^V IVAN
ZELINA

SV. IVAN ZELINA M. GUPCA 8

[www.galerija.ziljak.hr/
nocmuzeja/](http://www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/)

[www.nada.ziljak.hr/
CrteziOlovkom.pdf](http://www.nada.ziljak.hr/CrteziOlovkom.pdf)

**NOC'
MUZEJA
'21**

INFRARED ART – UMJETNOST BUDUĆNOSTI

Neodoljivo znati da postoji tehnološko-znanstvena metoda kojom, implementirajući je u umjetnost, možemo osvojiti nova područja, dospjeti do samog bića umjetničkog, stvoriti novu umjetnost.

No, što suštinski određuje umjetnost u povezanosti s njenim povijesnim načinom postojanja i njenim položajem u društvu i kulturi? Što od umjetnosti očekujemo? Kakvo značenje danas umjetnost ima za naš život? Kakva danas treba biti umjetnost koja će nas dovoljno zaintrigirati i zadovoljiti?

Istinska vrijednost umjetnosti održava se razvijanjem i mijenjanjem. Poslije jednih neminovno dolaze drugi, novi izričaji u kojima se preobražavaju stare i rađaju nove forme. Zagovarati stalnost izraza, smatrati da će nas zadovoljiti tek ispunjavanje forme novim sadržajima, jest idealizam daleko od istine. Sadržaj i forma međusobno se uvjetuju i njihov totalitet uvijek je odslik vremena i sredine u kojoj nastaju. Kao i čovjek općenito i umjetnik se zatekne u određenom vremenu, u određenim prilikama. Zatekne se vremenu metodoloških i tehnoloških dostignuća kojima se može prikloniti ili se može pobuniti protiv njih i tu pobunu umjetnički oploditi. Kada umjetnik ne podređuje sebe, već novu izražajnu mogućnost prilagodi sebi, tada možemo govoriti o stvaranju novog izraza i o stvaranju u njegovoj suštini. InfraredArt je umjetnički izraz koji u sebi upravo nosi osobine novoga i na formalnoj i na sadržajnoj razini. InfraredArt je umjetnost koja mijenja percepciju, razotkriva slikarske tajne, donosi nove teze unutar teorije i filozofije likovne umjetnosti. Predstavljamo je argumentirajući primjerima umjetnika koji slikaju tako zvane „infracrvene slike“ ili infracrvene računalne grafike kao novo, drugačije stvaranje likovnog djela. InfraredArt je nova izričajna mogućnost koju umjetnik prisposobljuje svojoj umjetničkoj prirodi, odnosno svom izričaju, a nikako kao novu tehnološku mogućnost

kojoj će podrediti sebe i svoju umjetnost. Jer u temelju istinske umjetnosti jest stvaranje i to stvaranje novog. A umjetnički razvoj podrazumijeva mijenjanje samog pristupa realizaciji i prezentaciji djela. InfraredArt potpuno je nova metoda stvaranja umjetničkih djela obzirom na infracrveno područje. To je otkriće i tehnologija koja nam omogućava stvarati i reproducirati umjetnička likovna djela s potpunom kontrolom upravljanja dvostrukim slikama i porukama. InfraredArt omogućio nam je, kako zaključuje dr.sc. Ivana Žiljak Stanimirović „biti ne samo pasivnim promatračima, već biti akterima, stvarateljima dvostruke slike“. Sve veće zanimanje za pitanje boja i njihova odziva potiče nas da infrared tehnologija ne ostane u sferi eksperimenta, već da maksimalno iskoristimo njezinu primjenljivost u svim aspektima vizualne komunikacije. InfraredArt stvaranje je novog likovnog djela izvedenog u mediju štafelajne slike, također i kompjutorske i primijenjene grafike, crteža, klasične umjetničke grafike te oslikane skulpture i reljefa. Razvijaju se nova bojila koja se međusobno razlikuju po svojstvu apsorpcije infracrvenog svjetla što otvara nova područja u umjetničkom slikarstvu, ali i zaštiti originala i reprodukciji.

InfraredArt spoj umjetnosti i tehnologije. U području slikarstva radi se o inovativnoj metodi stvaranja jedinstvene slike dvostruke pojavnosti – jedne vidljive prostim okom na dnevnom svjetlu, a druge vidljive na infracrvenoj valnoj duljini tek pomoću infracrvene kamere. Kao novi način slikanja pokrenuo je i istraživanja tonova standardnih boja i pigmentata koji se razlikuju po svojstvu apsorpcije infracrvenog svjetla. Zapravo radi se o slikanju dviju slika u povezanom sloju koje sadrže različite vizualne informacije u vidljivom i bliskom infracrvenom spektru. Jer svaka od slikarskih boja može se napraviti na bezbroj načina, a da zadrži isto svojstvo apsorpci-

je svjetla u vidnom spektru ljudskoga oka, a potpuno drugačija svojstva u bliskom infracrvenom području. Na taj način na jednoj podlozi slikamo dvostruku sliku. Njezin razvoj i metoda temelje se na infrared teoriji koju je razvio dr. sc. Vilko Žiljak sa svojim timom. Tim čine profesori: dr.sc. Jana Žiljak Gršić, dr.sc. Ivana Žiljak Stanimirović i dr.sc. Klaudio Pap s Grafičkog fakulteta u Zagrebu. Prva ju je u svoje slikarstvo implementirala hrvatska ak. slikarica i grafičarka Nada Žiljak, stvorivši tako novu vrstu slikarstva novim načinom slikanja. Autorica to čini odabirom istih, kompatibilnih tonova obične akrilne boje, koje se različito manifestiraju unutar raspona do 1000 nm infracrvenog spektra. Prva, vidljiva slika, raskošne pikturalike prikrija, golom oku nevidljiv monokromni crtež nerijetko erotске tematike. Tu, za naše oči nevidljivu, skrivenu sliku, možemo vidjeti pomoću dvostruke infracrvene ZRGB kamere. No, ovo nije tek novi način stvaranja u proširenom spektru (400 – 1000 nm) ili slikanje sa smislom i znanjem o svojstvima boja. Ovu varljivost i ograničenost ljudske organske percepcije kao konstitutivne vizualne činjenice, koristimo sada za osvajanje novog vizualnog prostora, za kreiranje originalnog svijeta baziranog na skrivanju i otkrivanju. Taj novi vizualni prostor novo je slikarstvo. Svojevrsan novi koncept koji na uzu i jedinstven način spaja vidljive i nevidljive razine stvarnosti i ljudske svakodnevice, prisvajajući recentnu dimenziju današnje tehnološke civilizacije pomoću suvremene (infracrvene) tehnologije. Od 2009. godine do danas, Nada Žiljak infracrvenom slikom zakoračuje u neslućene prostore u kojima se dotiču znanost i umjetnost. Nadin zaokret u infracrvenu sliku, definitivno potvrđuje njenu ključnu poziciju u suvremenom slikarskom trenutku ne samo Hrvatske već i svijeta. Maestralno svladavajući i velike formate, Nada Žiljak zadržava autonomiju slikarskog načina i prenošenja asocijativno poetskog raspoloženja iz jedne u drugu sliku. Nastaje novo slikarstvo, kao izraz prijelaza između dvaju svjetova. Jednog vidljivog, drugog nevidljivog. Egzistencije koja se oslobodila zakonitosti ovoga svijeta.

Nakon Nade Žiljak infrared metodu primjenjuje u svom umjetničkom izričaju i dr. art. slikarica Dijana Nazor Čorda. Ona produbljuje znanstvenu praksu u području slikarstva, te po prvi puta istražuje i njezinu primjenu u segmentu retuša u konzervatorsko-restauratorskoj praksi. U području svoga slikarstva Dijana Nazor Čorda istražuje odnos primarnih i sekundarnih boja, razvijajući tri nova apstraktna stila iznimne likovne vrijednosti. Dokazuje da InfraredArt kao nova metoda neupitno otvara kreativne potencijale u slikarstvu koji se ne mogu dobiti uobičajenim slikarskim tehnikama. Nastaju „dvolična“ djela, skrivenih, dvosmislenih poruka i znakova. Nova umjetnost za novo vrijeme. Umjetnost koja sve propituje i sve dovodi u pitanje. Otac infrared inovacije i koautor 5 patenata u području infracrvenih boja je dr.sc. Vilko Žiljak. On uvodi novu varijablu „Z“ za mjerenje apsorpcije svjetlosti na 1000 nm. Žiljak implementira svoj izum i u računalnu grafiku. Kao pionir ove znanstvene grane koja ima i elemente umjetničkog, Žiljak postaje autor novog djela koje dualnošću vizualne informacije koju nosi, koncept „slike u slici“ pokazuje na sasvim novi način. Tako Žiljakova računalna grafika prestaje biti samo područje koja producira algoritme za crtanje, za vizualizaciju vlastitih (za)misli. Žiljak njene potencijale kao izraza umjetničkog maksimalno i s posebnom kreativnošću koristi, osuvremenjavajući je i dalje i na sadržajnoj i na formalnoj razini. Ova nova metoda produciranja dvostruke slike na istoj podlozi, nazvana je prvotno -INFRAREDESIGN®. Autorica ovog naziva i članica znanstvenog tima koji uz Vilka Žiljaka ovaj izum razvija i primjenjuje je dr.sc. Ivana Žiljak Stanimirović. Njegovo prvo predstavljanje dogodilo se 2008. godine u Zagrebu te u Ženevi i Moskvi, gdje se u isto vrijeme po prvi puta demonstrirala skrivena slika INFRAREDESIGN®. Ubrzo, ovom pojmu pridružuje se i naziv InfraredArt – kao umjetnost koja mijenja percepciju, donosi nove teze unutar teorije i filozofije likovne umjetnosti i dizajna. Tako je INFRAREDESIGN, odnosno InfraredArt potpuno nova metoda i u produkciji računalne grafike, odnosno likovnog

djela. Krenuvši od ideje „kako ugnijezditi“ jednu grafiku u drugu, koja je zasnovana na INFRAREDESIGN teoriji upravljanja dvostrukim slikama u V-vidljivom i NIR- bliskom infracrvenom spektru, krenulo se u kreaciju računalne grafike. Ona, uz korištenje postojećih alata znanstvenog, konkretno matematičkog, poseže i za instrumentarijima fizike i kemije. Još jedna autorska osobnost neizostavna je kada govorimo o InfraredArtu kao novom vizualnom izrazu. To je Jana Žiljak Gršić, autorica brojnih dizajnerskih rješenja u području grafičkog dizajna i dizajna sigurnosne grafike. Ali i inovacija koje je u njihovu izradu unijela. U svom grafičkom dizajnu, kao interdisciplinarnoj grani Jana uz tipografiju, ilustraciju, fotografije i naravno tisak, kombinira i znanja infrared tehnologije. Tako vizualnom komunikacijom prenosi još snažniju ideju i još dublju poruku. Upravo takve jesu i njene najnovije grafike. Rezultat su usporedne izvedbe fotografije, konkretno foto-portreta i latiničnog slova kao znaka i osnovnog gradivnog elementa „slike“. Takvom gradnjom Jana je promijenila i samo značenje odnosno ulogu slova, ali i značenje same slike koju sada i gledamo i čitamo. A konačan odgovor otkriva nam u skrivenom infra sloju slike. Svojim dizajnerskim rješenjima, kao oblikom vizualne komunikacije, otkada kombinira i znanja infrared tehnologije, Jana prenosi još snažniju ideju i poruku. Da ljubav prema stvaranju nosi u sebi neprestano traganje za novim. Ta potreba za inventivnošću, za novim, „dubljim“ ili drugačijim pogledom (u) umjetnosti, rezultirala je i osnivanjem grupe Infra. Njoj, uz Nadu Žiljak i Dijanu Nazor Ćorda pripadaju i Mercedes Bratoš, Ana Divković, Ivica Fišter, Marija Galić, Ana Guberina, Irena Gayatri Horvat, Ana Jakić Divković, Ivana Ožetski, i Olena Sokolovska. Ovi autori prilagodili su infrared metodu svome likovnom izričaju. Počinju slikati bojama kontroliranog pigmenta, skrivajući, a potom nam razotkrivajući što su to „sakrili“ u drugom dijelu nama nevidljivog spektra. Jer sve jest ili ipak nije u „pogledu promatrača“. U fizičkom hendikepu koji na sreću ne ograničava naš duh. Tako koja prestaje biti tek estetska č-

njenica, fizikalno-kemijska smjesa uobličena u neku formu, već nam optička manipulacija očitovanja njezina spektra omogućava stvarati nova dvostruka oblička. Slikarima je dano novo znanje o boji. Boja i klasični medij slikanja na platnu dobili su novi poticaj istraživanjima. Otvaraju se mogućnosti dvostrukog izražavanja, ali i prilika, koja je istodobno i opasnost, da se skriveno i razotkrije.

InfraredArt potvrđuje i „razotkriva“ opće ljudsku potrebu za skrivanjem, koja je postignuta kreiranjem ovog načina slikanja napojenog čežnjom za tajanstvenošću i ukazivanjem na licemjerje svijeta. Istodobnu potrebu za osobnim prikriivanjem (navlačenjem raznorodnih maski ponašanja ili djelovanja), a razotkrivanjem i nadziranjem drugoga.

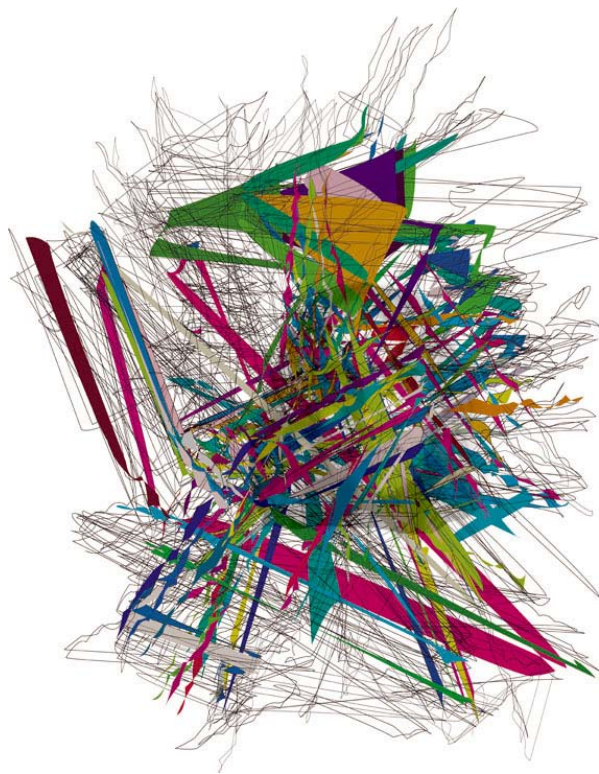
A predstavljanje ove jedinstvene umjetnosti, uz prisustvo infracrvene kamera odvija se i putem projicirane animacije koja pokazuje pretvorbu oku vidljive slike, u tek IR kameri vidljivu sliku. Ovakvom prezentacijom, tradicionalni, ustaljeni oblici izložbenog predstavlja postaju suvremeni i jedinstveni.

Ipak InfraredArt nije tek prezentacija tehnologije. InfraredArt novi slikarski i grafički likovni izričaj posve originalan i jedinstven pristup predstavljanja naše intime, naših misli i stavova, potrebi da se neprestano skrivamo i razotkrivamo. No, vrijednost ovog izričaja nije samo u kriteriju apsolutne novosti, već se očituje u kontinuitetu održivosti djelovanja na najvišoj potenciji. U evoluciji, a ne revoluciji. U spoznaji da ono što vidimo nije jedina stvarnost. U postojanju tehnološko-znanstvene metode kojom, implementirajući je u umjetnost, možemo prodrijeti u neke nove dimenzije. Dospjeti do samog bića umjetničkog. Stvoriti novu umjetnost. Umjetnost za budućnost.

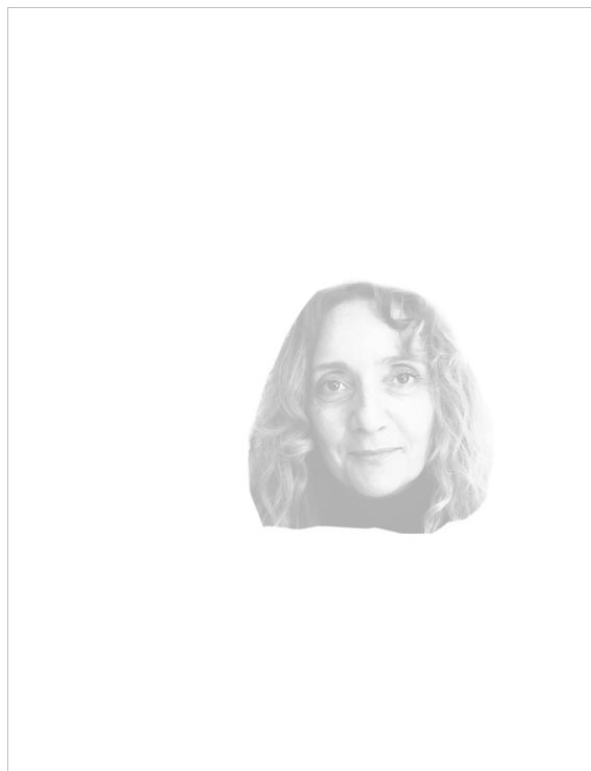
Sanda Stanačev Bajzek

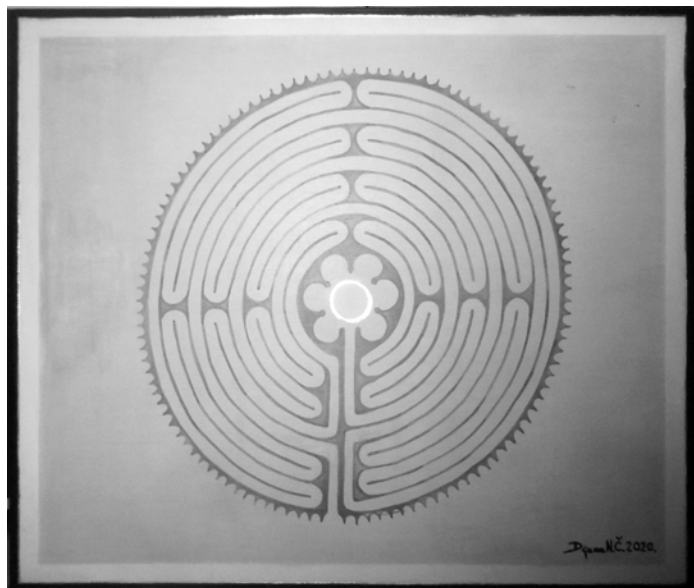
www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/

www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/



www.vilko.ziljak.hr/Sanda.mp4



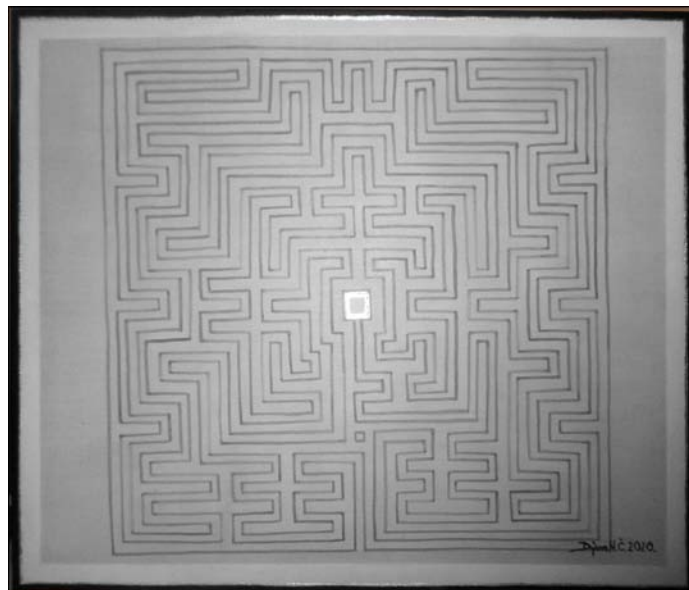
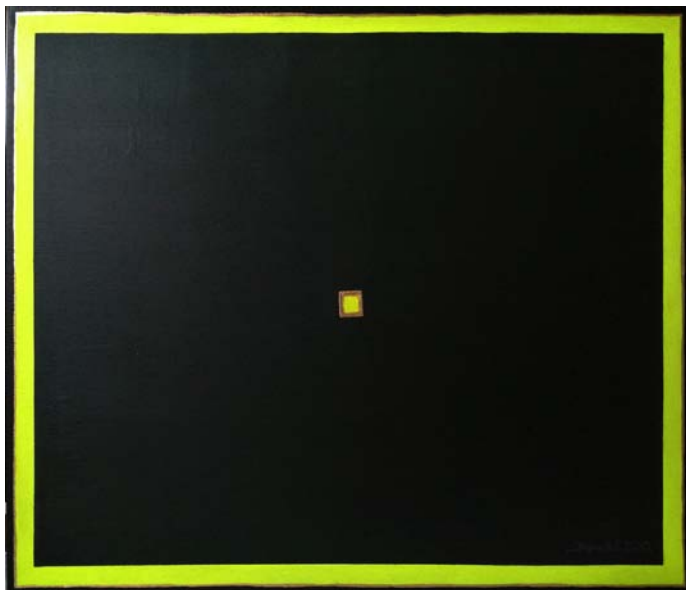


Dijana Nazor Čorda

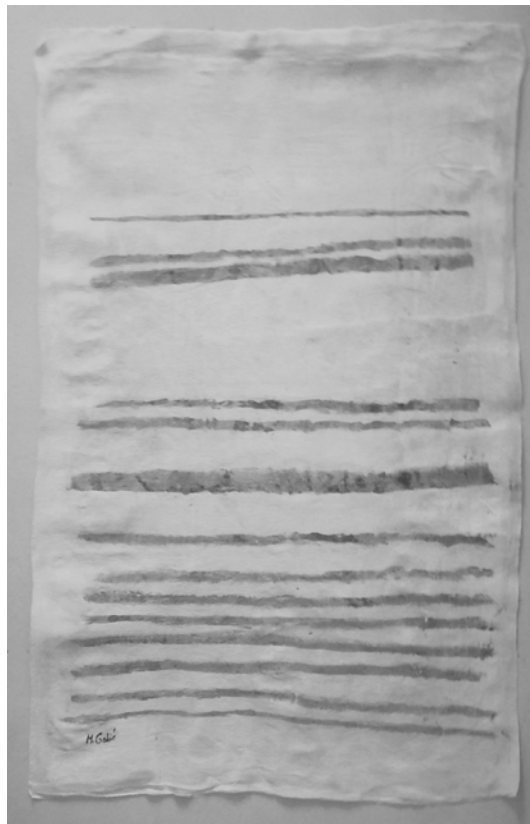
Rođena je 1971. godine u Splitu. Diplomirala je 1995. godine na današnjoj Umjetničkoj akademiji u Splitu, stekavši zvanje profesora likovne kulture-restauratora. Doktorirala je na posljediplomskom doktorskom umjetničkom studiju slikarstva na ALU u Zagrebu 2017. pod mentorstvom red. prof. Igora Rončevića i izv. prof. dr. sc. Jane Žiljak Gršić. Od 1995. izlagala je na 34 samostalne izložbe u Hrvatskoj, Belgiji i Australiji te sudjelovala na preko 100 žiriranih skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu. Stručno se usavršavala na rezidencijalnom boravku u Parizu (Cit 

www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/

Internationale des Arts, 2006.). Od 2007. Voditeljica je likovnog programa međunarodnog festivala Cest iz d'Best – Zagreb. Autorica je i koautorica je brojnih udžbenika (lik. umjetnosti) za osnovnoškolce. Zaposlena je u Hrvatskom restauratorskom zavodu od 2004. godine, na Odjelu za štafelajno slikarstvo. Dobitnica je više nagrada, priznanja i pohvala za umjetnički i pedagoški rad i odlikovana Redom Danice hrvatske s likom Antuna Radića 2013. Članica je HDLU-a, InSEA-e i IIC-Hrvatske grupe i HULULK-a. Živi i radi u Zagrebu.



Dijana Nazor Čorda



Marija Galić

Rođena je 1962. godine u Bosanskom Brodu, BiH. Diplomirala je slikarstvo u Ljubljani (R Slovenija) u klasi prof. Mladena Jernejeca. Do sada je priredila 20 samostalnih izložbi u Hrvatskoj, Sloveniji i BiH. Sudjelovala je na šezdesetak skupnih izložbi. Dobitnica je Dekanskog priznanja i Posebnog priznanja za umjetničko djelovanje 2012. - 2017. godine te sudjelovala u više domaćih i međunarodnih art projekata i likovnih kolonija. Članica je HULULK-a. Živi i djeluje u Zagrebu u statusu slobodne umjetnice.



Ivana Ožetski

Rođena je 1971. godine u Zagrebu. Diplomirala na ALU u Zagrebu, nastavnički odjel, smjer slikarstvo u klasi prof. Eugena Kokota. Članica je HDLU-a, HULULK-a i HZSU-a. Godine 2016. dovršava postdiplomski studij slikarstva, na ljubljanskoj ALUO s magistarskom temom Sjena i njezina boja (mentori: doc. mag. Ksenija Čerče, prof. dr. Jure Mikuž). Kao prof. likovne kulture nekoliko je godina posvetila nastavničkom radu kojim se i danas



www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/

povremeno bavi kao samostalna likovna pedagoginja i voditeljica kreativnih radionica. Radila je i kao ilustratorica, scenografkinja i vanjska suradnica različitih produkcijskih kuća. Uz stalno vraćanje crtežu i slikarstvu u klasičnom smislu, puno vremena posvećuje istraživanju novih područja likovnog izričaja. Kao samostalni umjetnik sudjelovala u brojnim samostalnim, skupnim izložbama i projektima u Hrvatskoj i inozemstvu.



Ana Jakić Divković www.infraredart.ziljak.hr/VZ14.mp4

Rođena je 1963. godine u Erdutu. Diplomirala je 1986. na grafičkom odjelu na ALU u Zagrebu, u klasi prof. Frane Para. Sudionica je brojnih skupnih izložaba te zapaženo izlaže i samostalno. Od 1982. uspješno se bavi ilustracijom. Autorica je dviju slikovnica (tekstovi i ilustracije), ilustrirala je dvadesetak knjiga za djecu, a ilustracije joj se nalaze u pedesetak udžbenika. Ilustrira knjige poezije i



www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/

znanstvene publikacije, a za dječju ilustraciju dobiva 2016. godine Nagradu Grigor Vitez. Objavljuje i ilustracije u časopisima Modra lasta, Smib i Radosť. Osim slikanjem i izrađuje i skulpture od stakla koje su uvrštene i u publikaciju "Staklo u suvremenom hrvatskom kiparstvu". Živi i radi u Zagrebu kao samostalna umjetnica. Članica je HDLU-a i HULULK-a.

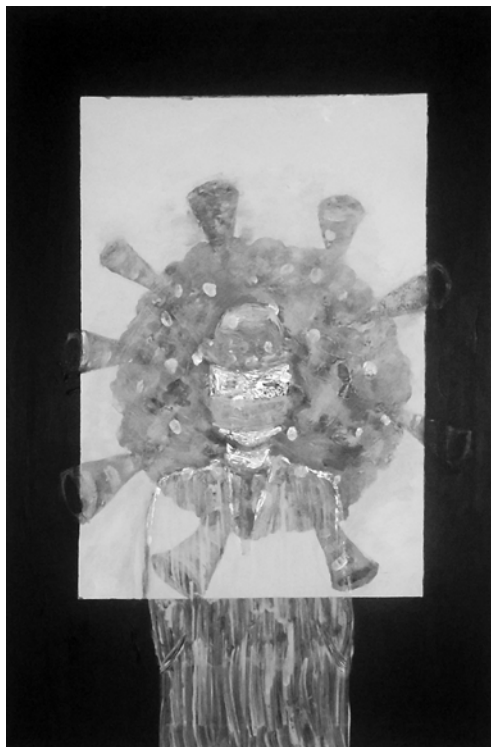


Ana Divković

Rođena je 1986. u Osijeku. Nakon završene Škole primijenjenih umjetnosti i dizajna, odjel dizajn metala, 2005. godine upisuje ALU u Zagrebu na kojoj završava diplomski sveučilišni studij kiparstva u klasi prof. D. Mataušića – smjer mala plastika i medaljarstvo. Članica je



HDLU-a od 2012. godine, a od 2014. i HULULK-a. Sudjeluje na brojnim skupnim izložbama, kolonijama, likovnim susretima i radionicama art terapije, a upriličila je i nekoliko zapaženih samostalnih izložbi u Zagrebu. Članica je HULULK-a i HDLU-a. Živi i stvara u Zagrebu.



Mercedes Bratoš

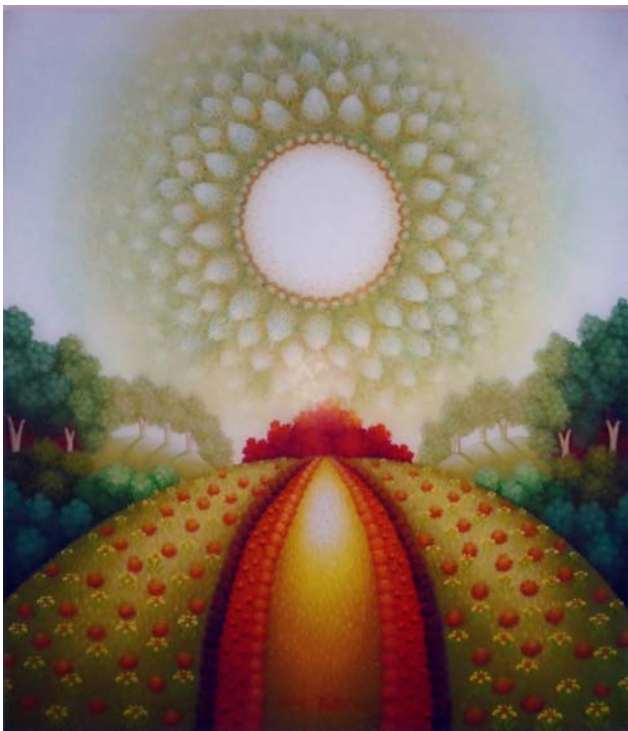
Rođena je 1979. godine u Dubrovniku, Hrvatska. Godine 1999. završava srednju umjetničku školu Luke Sorkočevića, a 2005. godine diplomira u slikarskoj klasi Umberta Borelle na Accademia di belle arti u Firenci. Pohađala je i radionicu izrade vitraja. Imala je desetak samostalnih i sudjelovala na brojnim skupnim izložbama u Hrvatskoj i inozemstvu. Članica je HDLU-a i HULULK-a. Nerijetko stvara u kombiniranim tehnikama, ali i medijima, udružujući klasičnu štafelajnu sliku s fotografijom, pretvarajući ju u instalaciju, kolaž, bavi se facepaintingom. Voditeljica je i asistentica kreativnih radionica u Udruzi Svitanje (udruga za zaštitu i promicanje mentalnog zdravlja). Živi, stvara i radi u Zagrebu. Najzapaženija je po platnima većih dimenzija na kojima kombiniranom tehnikom reinterpretira i reanimira prepoznatljive kadrove, i elemente svakodnevnog.



Nada Žiljak www.nada.ziljak.hr/n150.mp4 www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/ www.infraredart.ziljak.hr/VZ11.mp4

Rođena u Zagrebu 1944. u slikarskoj obitelji Kinert. Završila je likovnu akademiju u Zagrebu 1967. Radi u mnogim tehnikama: ulja na platnu, akrilik, akvareli, pasteli, suha igla, bakropis, linorez. Radovi su prikazani na osamdesetak samostalnih izložbi u zemlji i inozemstvu: Budimpešta, Kairo, Graz, Kiev, Pečuh, Pieštany, Bratislava, Pariz, London, Kuala Lumpur, Taipei, Asbach, Bihać, Sarajevo, Parz, Pittsburgh.

Nada Žiljak je uvela u slikarstvo dualnu sliku pod nazivom InfraredART. Dvije nezavisne slike za vizualni i infracrveni spektar. Kritike, ogledi i studije o slikarstvu Nade Žiljak sakupljeni su na web stranicama: www.gallery-hr.com/NADAZILJAK.htm
Njene slike objavljene su u sedam monografija iz pera Đure Vandure, Branke Hlevnjak i Dore Kinert Bučan.



Ivica Fišter

Rođen je 1952. godine u Vugrovcu, Sesvete. Sustavno slika od 1972. godine. Godine 1976. postaje članom Hrvatskog društva naivnih umjetnika, a od 1980. HZSU-a, dobivši status profesionalnog samostalnog umjetnika. Član je HULULK-a od 2014. i jedan od njegovih osnivača. Izlaže od 1972. godine i do danas je sudjelovao



www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/

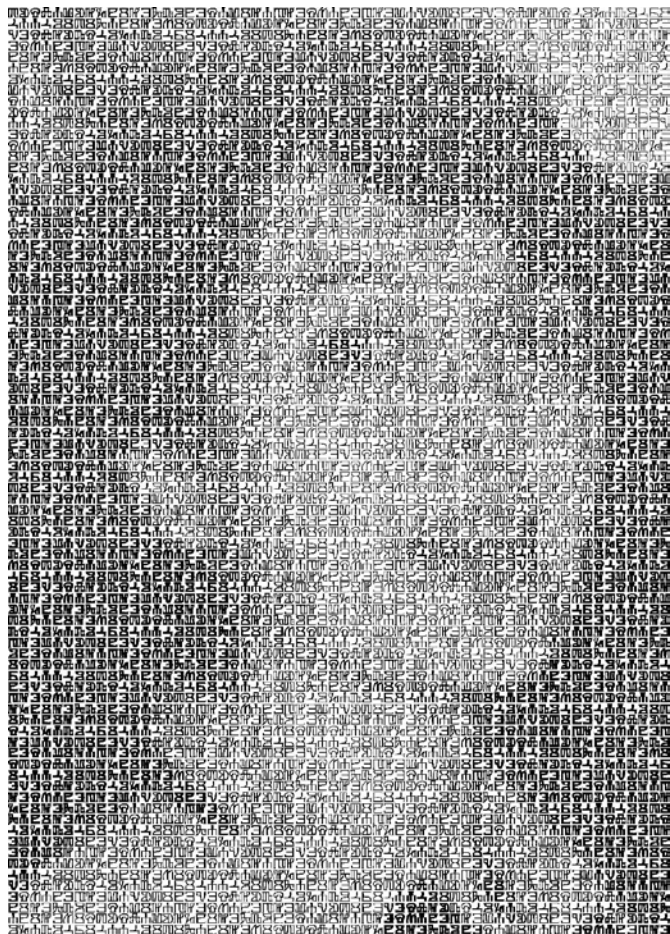
na brojnim skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu te brojnim inozemnim i domaćim likovnim kolonijama. Priredio je tridesetak samostalnih izložbi u Italiji, Švicarskoj, Nizozemskoj, Japanu, SAD-u i naravno Hrvatskoj. Djela mu se nalaze u brojnim muzejskim i privatnim zbirka diljem svijeta.



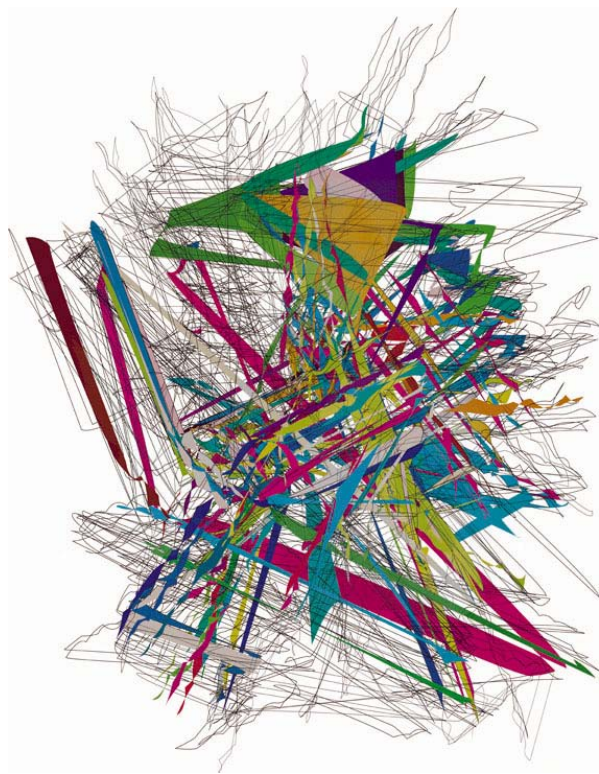
Jana Žiljak Gršić www.jana.ziljak.hr/portret79.mp4 www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/ www.infraredart.ziljak.hr/VZ12.mp4

Rođena je 1972. u Zagrebu. Diplomirala je u umjetničkom području, na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Studij dizajna, a doktorirala u tehničkom području, na Grafičkom fakultetu u Zagrebu. Autorica je brojnih dizajnerskih rješenja u području grafičkog dizajna i dizajna sigurnosne grafike. Dobitnica je državne nagrade za znanost u području tehničkih znanosti za znanstveno otkriće 2010. Realizirani su joj brojni autorski dizajnerski radovi dobiveni na natječajima, među

kojima i 1000 marka HP, marke: minerali i stijene, marka povodom 350 godina Sveučilišta u Zagrebu (nagrađena najljepša marka 2019.), vizualni identitet KBC Zagreb. Objavila je 123 znanstvenih, stručnih i preglednih radova. Redoviti je član Hrvatskog dizajnerskog društva i član suradnik Akademije tehničkih znanosti Hrvatske. Stalni je sudski vještak za grafičku tehnologiju, dizajn, dokumente, novac, slike,... Profesorica je na TVZ-u i na Sveučilištu Sjever.



www.galerija.ziljak.hr/nocmuzeja/



www.vilko.ziljak.hr/SandaVilko.mp4



www.infraredart.ziljak.hr/VZ13.mp4